

Α.Π. 69461

Αθήνα 11 Ιουλίου 2024

ΨΗΦΙΣΜΑ

για τον Διεθνή Διεπιστημονικό Διαγωνισμό Arxellence 3 για τη Γυάρο

Ο όρος «αξιοποίηση ενός μαρτυρικού τόπου» προσβάλλει τη μνήμη και την ιστορία. Προφανώς ο μαρτυρικός τόπος της Γυάρου έχει παραδοθεί στη φυσική φθορά, δεν πρέπει όμως να παραδοθεί και στη «λήθη».

Για τον λόγο αυτόν πρέπει να αναζητηθεί, και να υπάρξουν εγγυήσεις, ένα επαρκές πλαίσιο προστασίας, επίσκεψης και ανάδειξης της Γυάρου, όπως και όλων των τόπων ιστορικής μνήμης, με σεβασμό στην ιστορία τους.

Οι επιφυλάξεις και η «Οξεία αντίδραση του Συλλόγου Αντιστασιακών, του Συνδέσμου Φυλακισθέντων και Εξορισθέντων Αντιστασιακών (1967-1974) για τα σχέδια στη Γυάρο» είναι σεβαστές και έχουν σκοπό τη θωράκιση της ιστορικής μνήμης χωρίς κανενός είδους σύγχρονων παρεμβάσεων, έστω και περιβαλλοντικού αποτυπώματος, που θα μπορούσαν να θολώσουν μια πραγματικότητα.

Οι όποιες παρεμβάσεις για τη μετατροπή του ιστορικού κτιρίου των φυλακών της Γυάρου σε «αυτάρκη κόμβο νερού και ενέργειας» στο πλαίσιο του προγράμματος Arxellence 3, φαίνεται πως εξαφανίζουν τον έναν και μοναδικό στόχο, που δεν πρέπει να είναι άλλος από την προστασία και συντήρηση των υπάρχουσών κατασκευών και την εξασφάλιση της προσβασιμότητας, ώστε ο επισκέπτης, βιωματικά, να κινηθεί στον χώρο και τον χρόνο σε μια συνδυαστική διαδικασία περισυλλογής, ιστορικής γνώσης και τεκμηρίωσης.

Ο ΣΑΔΑΣ – Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων ζητά από την Πολιτεία την προκήρυξη ενός Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού με στόχο ένα έργο που θα καταγράφει τη «δημόσια ιστορική ευθύνη».

Στη βάση αυτή, θα συνταχθούν προδιαγραφές οικοδομικών αποκαταστάσεων, στατικών ενισχύσεων και προσβασιμότητας στο πλαίσιο του αυτονόητου, με απόλυτο σεβασμό στην ιστορική μνήμη του χώρου και του νησιού. Οι οποιοσδήποτε χρήσεις προταθούν, πρέπει να υπακούουν στα παραπάνω και για αυτόν τον λόγο πρέπει να ελέγχονται και να υλοποιηθούν από το Ελληνικό Δημόσιο.

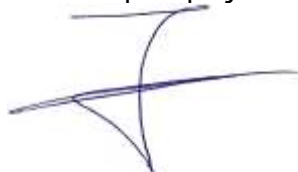
Αυτή η διαδικασία θα πρέπει να υιοθετηθεί και να ισχύσει για κάθε ιστορικό τόπο. Οι τόποι ιστορικής μνήμης δεν θα πρέπει να αφεθούν στην τύχη τους και αυτό μπορεί να επιτευχθεί εφαρμόζοντας ένα πλαίσιο προστασίας και ανάδειξής τους.

Η Γυάρος ήταν και είναι δημόσια γη, είναι και ήταν ένα ακατοίκητο νησί στο οποίο γράφτηκε ιστορία. Υπήρξε τόπος εξορίας και εκτόπισης όσων σκέφτονται και αντιστέκονται και αντιδρούν σε δικτατορίες και αντιδραστικά καθεστώτα, όσων πάλεψαν για την ελευθερία.

Η Γυάρος, η Μακρόνησος, όπως το Άουσβιτς και το Νταχάου, έχουν καταγραφεί ως «τόποι μαρτυρίου» και δεν επιτρέπεται να μετατραπούν σε «τεχνολογικά πάρκα».

Για το Διοικητικό Συμβούλιο ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ

Ο Πρόεδρος

Δημήτρης Ξυνομηλάκης

Η Ειδική Γραμματέας

Όλγα Πάππα